

**ZAŁĄCZNIK DO PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO
UWZGLĘDNIONY DO MODYFIKACJI PROGRAMU W ROKU SZKOLNYM
2023/2024**

**pt. „PROGRAM OGRANICZENIA ZACHOWAŃ AGRESYWNYCH W
INTERNECIE”.**

Wprowadzenie

Najważniejsze znaczenie dla zapewnienia podstaw bezpieczeństwa cyfrowego w szkole odgrywają działania profilaktyczne (prewencyjne) prowadzone wobec i z udziałem wszystkich członków społeczności szkolnej: uczniów i ich rodziców, dyrektorów, nauczycieli i innych pracowników szkoły (np. psychologów, pedagogów, pracowników sekretariatu). Zaplanowane działania powinny mieć charakter systemowy, ciągły, wieloletni i skoordynowany, a ich zakres należy wpisać w realizowany w szkole program wychowawczo-profilaktyczny.

Projektowane działania wychowawcze powinny utrwalać prawidłowe postawy u ucznia i wskazać na te sposoby działania, komunikowania i reagowania, które pozwalają uniknąć/zabezpieczyć się przed konfliktami i problemami. Nauczyciel – wychowawca (ewentualnie wspólnie z pedagogiem szkolnym) w trakcie zajęć przedstawia konsekwencje przykładowo podejmowanych niepożądanych działań oraz zasady unikania problemów związanych z korzystaniem z sieci. Główny nacisk powinien być położony na sferę psychologiczną tak, by uczeń rozumiał konsekwencje podejmowanych aktywności. Tego typu zajęcia o charakterze profilaktycznym powinny odbywać się w trakcie godzin wychowawczych. Należy systematycznie informować uczniów, rodziców o granicach akceptowanych zachowań oraz konsekwencji w przypadku złamania zasad, które przedstawione są w procedurach szkolnych. W czasie godzin wychowawczych, pedagogizacji rodziców należy przypomnieć wszystkim o konsekwentnym stosowaniu procedur w przypadku wystąpienia problemu. Uczniowie i rodzice powinni wiedzieć, iż szkoła systematycznie i konsekwentnie będzie reagować na wszelkie przejawy zachowań przemocowych, a więc także cyberprzemoc wśród uczniów.

Niezbędne jest również zapoznanie uczniów z zagrożeniem, jakim jest cyberprzemoc, gdyż przeprowadzona diagnoza w ramach ewaluacji wewnętrznej wskazuje na braki w wiedzy i w świadomości młodych ludzi. Pojawiły się również sygnały świadczące o tym, że młodzież często traktuje swoje czyny w sposób lekceważący, tzn. nie zdają sobie sprawy, że nawet najmniejszy żart wykonany za pośrednictwem Internetu czy SMS-a może doprowadzić do prawdziwej tragedii. Z tego powodu warto rozwijać spostrzeganie, odczuwanie, przeżywanie oraz mówienie o swoich emocjach.

Konieczne są działania wychowawcze oraz uwrażliwienie naszych uczniów na zjawisko agresji internetowej poprzez rozwijanie zdolności do empatii z innymi ludźmi.

Zalecane jest podejmowanie działań służących kształtowaniu etosu zaufania w szkole („kultury zaufania”), by w sytuacji doznawania jakiegokolwiek przemocy uczeń był przekonany o zachowaniu dyskrecji, zrozumienia i akceptacji, a także był przekonany, że niezależnie od tego jaki ma problem, to ma prawo zgłosić się z nim po wsparcie, a pomoc taką zawsze otrzyma. Powinien być otoczony szczególną opieką, należy wzmacniać jego pozycje w środowisku szkolnym.

Ujawnienie zjawiska cyberprzemocy wymaga podjęcia w szkole konkretnych działań interwencyjnych, należy zatem:

1. zagwarantować w placówce bezpieczną strukturę informatyczną;

2. wprowadzić działania profilaktyczne w szkole uświadamiające całej społeczności szkolnej zasady korzystania i zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych;
3. konsekwentnie przestrzegać procedury reagowania w szkole na zjawisko agresji elektronicznej i cyberbullyingu;
4. podejmować interwencję w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberagresji.

W szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym zawarte są treści dotyczące bezpieczeństwa w sieci. Zmodyfikowano je w związku z wynikami-wnioskami z ewaluacji wewnętrznej oraz nasilającym się problemem cyberprzemocy zaistniałym również w trakcie edukacji zdalnej.

W szkole, w maju 2021 r. przeprowadzona została ewaluacja pt. „Świadomość i skala zjawiska cyberprzemocy wśród uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Jana Pawła II w Paczkowie”.

Rekomendacje z ewaluacji przedstawiają się następująco:

W szkole należy:

- wdrożyć działania zapobiegawcze i eliminujące obserwacje uczniów w zakresie rozwoju patotrości w sieci oraz przeciwdziałające rozszerzaniu się patogennego zjawiska wśród uczniów,
- na bieżąco, podczas zajęć wychowawczych, przypominać statutowe prawa i obowiązki ucznia,
- podczas zajęć wychowawczych upewnić się, czy uczniowie dobrze rozumieją jakie są ich prawa, a co należy do ich obowiązków,
- uświadamiać znaczenie tych spośród norm szkolnych, które wpływają na postępy w nauce czy w zachowaniu i konsekwentnie egzekwować przestrzegania przyjętych zasad,
- pracować nad wzajemnym zaufaniem na płaszczyźnie nauczyciel – uczeń - rodzic, by na bieżąco reagować i rozwiązywać zaistniałe problemy,
- dokonywać wnikliwej obserwacji zachowania uczniów w celu eliminowania nieprawidłowości w tym zakresie,
- nasilić dyżury nauczycielskie w miejscach szczególnych zagrożeń,
- konsekwentnie i systematycznie reagować na niewłaściwe zachowania uczniów w sieci,
- otoczyć szczególną opieką uczniów izolowanych i szykanowanych przez innych, wzmacniać ich pozycję społeczną środowisku szkolnym,
- wdrażać uczniów do zachowań tolerancyjnych,
- zwracać większą uwagę na kulturę słowa uczniów,
- wyróżniać i nagradzać w szczególny sposób uczniów prezentujących wysoką kulturę zachowania w sieci i w realu.

W związku z powyższymi wynikami Zespół ds. modyfikacji programu wychowawczo – profilaktycznego rekomenduje do wprowadzenia do programu poniższą tematykę zwiększającą świadomość uczniów i rodziców na temat zachowań agresywnych przejawianych w Internecie.

Zadania/działania do realizacji w miarę możliwości szkoły:

1. zmiana przekonań normatywnych uczniów dotyczących zachowań agresywnych w Internecie,
2. zmiana przekonań normatywnych rodziców na temat używania komputera i Internetu,
3. przeprowadzenie w środowisku szkolnym szerokiej kampanii informacyjnej, prezentującej wyniki badań nad zachowaniami agresywnymi w Internecie,

4. przeprowadzenie w środowisku rodziców, nauczycieli i wychowawców szerokiej kampanii informacyjnej prezentującej wyniki badań nad zachowaniami agresywnymi w Internecie,
5. przeprowadzenie kampanii informacyjnej ukazującej przyczyny i mechanizmy zachowań agresywnych w Internecie,
6. edukacja dzieci i młodzieży spędzającej wiele czasu w Internecie w zakresie sposobów radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi,
7. prowadzenie kampanii informacyjnej skierowanej do młodych ludzi korzystających z Internetu na temat możliwości uzyskania wsparcia i pomocy w przypadku, gdy doświadczyły zachowań agresywnych,
8. przeprowadzenie warsztatów dla uczniów poświęconych rozwojowi zdolności autorefleksji i empatii,
9. przeprowadzenie wśród rodziców warsztatów kształcących umiejętności wychowawcze w zakresie edukacji medialnej dzieci w miarę możliwości,
10. warsztaty kształcące w zakresie pogłębiania relacji z dziećmi i spędzania czasu wolnego, skierowane do zainteresowanych rodziców w miarę możliwości,
11. włączenie w miarę możliwości do wspólnego działania na rzecz pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w Internecie specjalistów zajmujących się profilaktyką i wychowaniem
12. wprowadzenie stałego monitoringu zjawiska, jak i badań skuteczności podejmowanych działań.

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1.	Profilaktyka agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy	Podtrzymywanie i upowszechnianie zbioru oczekiwań, zasad i reguł, dotyczących zachowania w środowisku szkolnym, oraz konsekwencji ich nieprzestrzegania.	nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy, psycholog świetlica	rok szkolny 2023/2024	uczniowie rodzice
		Podtrzymywanie pozytywnych tradycji szkoły, przekazywanie wartości społecznych (empatia, autorefleksja) i norm prospołecznych. Zmiana przekonań normatywnych uczniów i rodziców na temat używania komputera.	nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy, psycholog świetlica	rok szkolny 2023/2024	uczniowie, rodzice
		Wdrażanie w szkole programów profilaktycznych ukierunkowanych na	nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy, psycholog	rok szkolny 2023/2024	uczniowie

		rozwiązywanie konfliktów z wykorzystaniem metody mediacji i negocjacji.			
		Prowadzenie zajęć z zakresu edukacji prawnej dla uczniów, dotyczących m.in. konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy.	nauczyciele, wychowawcy, nauczyciel informatyki, pedagog, psycholog	rok szkolny 2023/2024	uczniowie
		Przeprowadzenie pogadań z rodzicami na temat znajomości procedur prawidłowego zachowania w szkole oraz przestrzegania zasad społecznych, pogłębiania relacji dziećmi i spędzania czasu wolnego.	nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog	rok szkolny 2023/2024	rodzice/ prawni opiekunowie
	Przykłady:				
1.	Przypomnienie uczniom i rodzicom szkolnych procedur postępowania w przypadku zaistnienia problemu cyberprzemocy.				
2.	Umieszczenie na stronie szkoły informacji dla rodziców dotyczących zasad bezpiecznego korzystania przez dzieci z Internetu.				
3.	Rozwijanie świadomości uczniów, rodziców dotyczącej konsekwencji prawnych wynikających ze stosowania różnych form przemocy.				
4.	Przestrzeganie systemu norm współżycia społecznego i ponoszenie konsekwencji w przypadku złamania zasad.				
5.	Prowadzenie w szkole działań zwiększających kompetencje nauczycieli, rodziców i uczniów w zakresie bezpieczeństwa cyfrowego (pogadanki, zajęcia w klasach, spotkania z rodzicami w miarę potrzeb).				
6.	Dyżury personelu podczas przerw.				
7.	Prowadzenie monitoringu zjawiska.				
8.	Upowszechnianie informacji o punktach konsultacyjnych i liniach pomocowych dla uczniów i wychowanków, w których można zgłaszać przypadki niebezpiecznych zdarzeń w Internecie				
9.	Współpraca z rodzicami uczniów i wychowanków w zakresie bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez ich dzieci;				
10.	Współpraca z instytucjami, wspomagającymi szkołę w wychowaniu (Policja, Sąd Rodzinny), włączenie innych specjalistów na rzecz pomocy ofiarom i sprawcom przemocy.				
11.	Obserwacja uczniów podczas zajęć, przerw, rozmowy z rodzicami i natychmiastowe reagowanie szkoły na zgłaszane przez problemy.				
12.	Konkurs plastyczny – Bezpieczny Internet.				

We wrześniu 2022 r. w naszej szkole przeprowadzona została kontrola dotycząca tematyki występowania i zapobiegania zjawiskom cyberprzemocy występującym w szkole. Kontrola

nie wykazała nieprawidłowości w tym zakresie. Zalecono w pracy z uczniami dalszą kontynuację dotychczasowych działań profilaktycznych.